

Glasilo Mestne občine Ljubljana, letnik XVI, številka 9, november 2011, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Prometna politika
MOL

10
Poročilo o delu 2011

7, 26
»Ljubljana ima
pozitivno energijo«

48
Veseli
december 2011

Ljubljana

Ljubljana v sožitju kultur	2
Marjan Strojan: Ljubljana – pisateljski azil	3
Vita Kontić: Prometna politika za spremenjene prometne navade	4
Staša Cafuta Trček: »Ljubljana ima pozitivno energijo«	7
Prvo leto Trubarjeve hiše literature	8
Vesna Trobec: Mesto bere	9
Poročilo o delu 2011	10
Mag. Robert Kus: Ukrepi za odpravo posledic poplav	23
Karel Pollak: Ljubljana – moje mesto	24
Pogledi na mestne preobrazbe	26
Vinko Möderndorfer: V spomin častnemu meščanu akad. Tonetu Pavčku	30
Lili Šturm: Retrospektivna razstava grafike Tinca Stegovca	31
Nada Breznik: Mestni štipendist mag. Jure Pompe	32
Uroš Bonšek: Drugi rojstni dan Kina Šiška	33
Ljubo Raičević, Tanja Novaković, Katja Donko: Mladi o odgovornem odnosu do alkohola	34
Četrtni razgledi	36
Dr. Brigita Jamnik: 10 nasvetov za ohranitev pitne vode	40
Marijana Tavčar: Gozdna šola	41
Učinkovitejši kanalizacijski sistem	42
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Bojana Gučka	43
Ljubljanske novice	44
Okoljske meritve	47
Veseli december 2011	48

Fotografiji na naslovnici:

ZgorajNova oskrbovana stanovanja v Murglah,
foto: Nik Rovani

SpodajPrenovljeno Grudno nabrežje,
foto: Dunja Wedam

Fotografije na strani 2: Zmagovalni
projekt Islamskega versko-kulturnega centra
arhitekturnega ateljeja Bevk & Perović
Stanovanje Mestne občine Ljubljana v mreži
mest zatočišč za preganjane pisatelje ICORN,
foto: Samo Perat

Fotografija na strani 3:

Marjan Strojan, predsednik Slovenskega centra PEN,
foto: Nada Žgank

Avtorica nepodpisanih besedil
je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Janković. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Tjaša Ficko,
Vesna Kos– Bleiweis,
mag. Anže Logar, Stanka
Ritonja. Odgovorna
urednica in lektorica:
Nada Šumi, kontakt:
041/737 863, glasilo.
ljubljanaj@ljubljanaj.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
119.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Ljubljana – pisateljski azil

Marca letos se je Mestni svet soglasno odločil, da se Ljubljana vključi v svetovno mrežo mest, ki dajejo zatočišče preganjanim pisateljem, pesnikom in publicistom. Za pridružitve je Svet namenil trideset tisoč evrov letno, podpisane so bile ustrezne pogodbe in novembra je prva prejemnica azila prispela v Ljubljano.

Pobuda, da se Ljubljana pridruži mreži pisateljskih zatočišč, je stara natanko štiri leta in izvira od mojega predhodnika Toneta Peršaka, ki pa je hitro ugotovil, da ideja ni uresničljiva čez noč. Prva ovira je bila naša zakonodaja, ki je skladno s politiko Schengenskega sporazuma sorazmerno ozkosrčna z azilanti. Kljub temu je Peršak navezal stike s Centrom v norveškem Stevenangenu, ki koordinira delo mreže ICORN (International Cities of Refuge Network) in ga veže posebna pogodba o sodelovanju s Penovim Odborom za zaprte pisatelje (Writers in Prison Committee). Odbor na podlagi zbranih informacij Centru predlaga spisek pisateljev, ki takšno zatočišče nujno potrebujejo. Odločitev o tem, komu izmed predlaganih kandidatov bo mesto ponudilo svoj dom, pa je izključno v rokah mestnih oblasti in nacionalnega centra PEN.

Mrežo ICORN sta leta 1994 ustanovila pisatelj Salman Rushdie in Mednarodni pisateljski parlament (IPW) in ko je lani Ljubljana postala svetovna prestolnica knjige, se mi je zdelo, da je čas za uresničitev pobude dozorel.

Za to, da slovenska prestolnica v teh dneh nudi topel dom naši prvi gostujoči pisateljici, sta najbolj zaslužna dr. Uroš Grilc, ki se je nad našo pobudo navdušil, in seveda župan Zoran Janković, ki jo je z razumevanjem uvrstil v program trajnih pridobitev mesta v času njegovega mandata. Ljubljana je s to gesto pokazala, da ni odprta le za knjižne in druge ustvarjalne programe, ki razveseljujejo njene prebivalce, ampak se je svetovljansko odzvala tudi na humanitarni ravni in s tem po svojih zmožnostih pomagala k širjenju kritične misli in kulturnih dobrin v naši širši domovini, ki danes zaobsega ves svet. Zmožnosti pa so takšne, kakršne hočemo in si jih naredimo.

Tujina ni domovina, tudi Ljubljana ni Casablanca, toda iz Casablance v zadnjem času ne prihajajo dobre vesti. Kar lahko naše mesto ponudi pisatelju, je prijetno bivanje v okolju, ki ta hip doživlja eno največjih prenov v novejši zgodovini. Z veliko zagnanosti poskuša ujeti korak z bogatejšimi in bolj urejenimi središči, ne da bi pri tem izgubilo tisto, kar nas vsem na oči dela za prebivalce enega najlepših in najbolj kulturnih mest v tem delu sveta.

Lahko rečem, da sem ponosen, da sta Mestni svet in župan zmogla toliko daljnovidnosti in srca za ter se odločila za korak, ki v teh časih ni bil samoumeven, a ga bodo znali ceniti tudi zunaj naših mej in omejenosti.

Pisateljska gostovanja so način, kako to dejstvo trajno vpisati v drugo in drugačno kulturno zavest. Omogočajo nam intelektualni stik z ljudmi, deželami in kulturami, ki ga turistične agencije ne morejo ponuditi. Slovenski center PEN bo v času gostovanja maroške pisateljice in vseh, ki še pridejo, poskrbel za pripravo programa gostovanja, za prevode in izid v Ljubljani nastalih del, za branja, promocijo in druge prireditve in obveznosti, ki jih nase prevzema gostujoči pisatelj. Veselimo se sodelovanja s knjižnicami, s knjigarnami, s Trubarjevo hišo literature, z založbami, revijami, z gledališči in vsemi pridobitvami, ki jim s programom mest - pisateljskih zatočišč lahko ponudimo nove oblike ustvarjalnega stika in medsebojnega spoznavanja.

To slednje je dragoceno. Mi, ki tu stalno živimo in smo vsak dan izpostavljeni novostim, se ne zavedamo, kako zelo vidna so zunanja znamenja sprememb tujim očem. Še zlasti, če te oči prihajajo iz okolij, ki zaradi strahu pred posledicami dušijo vsako misel na novotarje; še posebej, če gre za spremembe v političnem in duhovnem komuniciranju, kjer so pisateljice tisti del intelektualne elite, ki je najbolj izpostavljen tradicionalističnemu preziru in roki zakona. Zato je že s svojim videzom in načinom življenja naše mesto lahko porok določenih oblik svobode. Preprosto dejstvo, da se ženska po sončnem zahodu lahko sama odpravi čez Zvezdo ali Prešernov trg, vstopi v kavarno, obiše koncert, predstavo ali samo popije kavo, je, kot nam je povedala naša gostja, neprecenljiva pridobitev njenega zasebnega življenja. A to je komaj začetek.

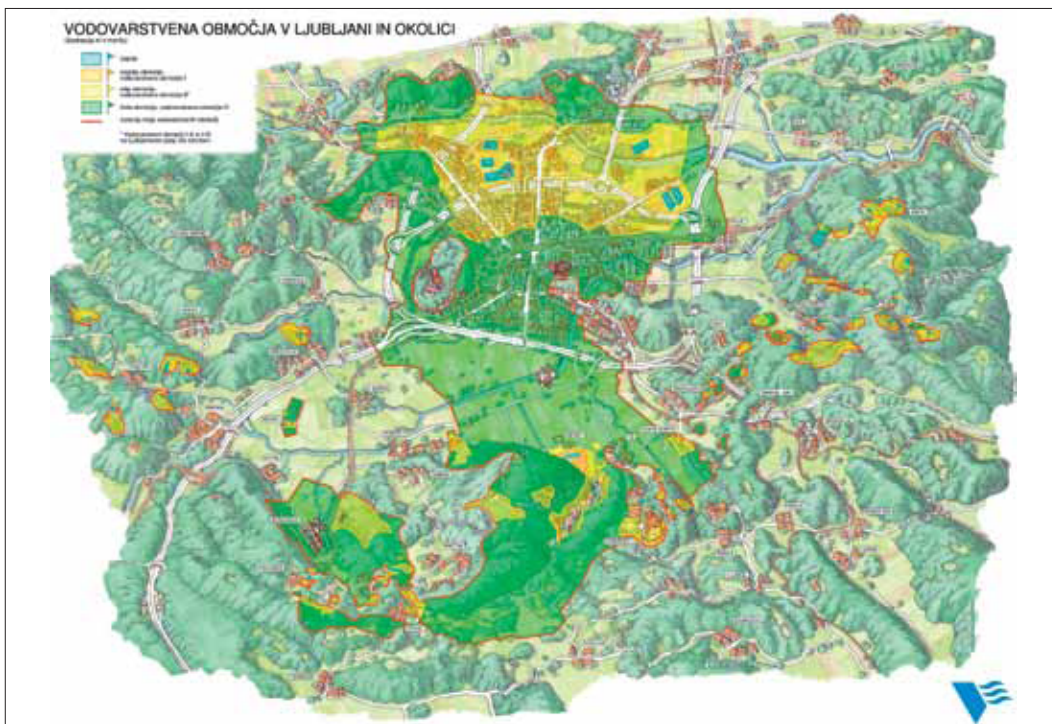
Kulturna, politična in verska svoboda visoko presegajo načine dnevnega obnašanja in navad. Ljudje, ki imajo toliko poguma, da se v svojem okolju zaradi javnega izpostavljanja za vrednote, ki se večini Evropejcev in Ljubljančanov zdijo samoumevne, zavestno odrečejo miru, varnosti in svobodi, si zaslužijo naše gostoljubje.

Marjan Strojan, predsednik Slovenskega centra PEN

10 nasvetov za ohranitev virov pitne vode

Dr. Brigita Jamnik, JP Vodovod-Kanalizacija

Vodni vir vodovodnega sistema v Ljubljani in okolici je podzemna voda v neposredni bližini mesta, ki je s pravnega vidika varovana s predpisi. Predpisi so nam velikokrat tuji in jih v primeru, da niso del našega poklicnega vsakdana, podrobno beremo le, če pomembneje vplivajo na naše življenje. Zato uredb o vodovarstvenih območjih navadno ne poznamo in zato ne vemo, ali jih morebiti nevede celo ne kršimo. Ob pojmu »vodovarstvena območja« morda pomislimo na gozdnata, neposeljena območja daleč v gorah, ki so oddaljena od naših prebivališč in kamor ne zaidemo pogosto. Za Ljubljano pa velja, da na vodovarstvenih območjih leži kar pretežni del mesta. Po katerikoli vpadnici se približujemo centru mesta, je zelo verjetno, da bomo opazili prometni znak, ki nas opozarja na širše vodovarstveno območje. Če se peljemo po Obvozni, Savelski, Šmartinski, severni obvozni cesti ali v okolici teh živimo, pa smo že ob najožjih vodovarstvenih območjih in v neposredni bližini vodarn.

Zemljevid: OVO MOL

V neposredni bližini vodarn in zajetij so omejitve dejavnosti v prostoru zelo stroge, z oddaljevanjem od njih pa je režim varovanja blažji. Ukrepi so namenjeni omejevanju nevarnosti in nevarnih dogodkov ter preprečevanju tveganj, ki jih povzročajo že obstoječe dejavnosti ali pa dejavnosti, ki se v prostor šele uvajajo. Nevarnosti in tveganj pa ne povzročajo zgolj dejavnosti večjega obsega v prostoru, kot so industrija, kmetijstvo in promet, ampak lahko predstavlja tveganje za vodne vire tudi ravnanje nas samih. V razmislek navajamo 10 nasvetov o tem, kako s pazljivim ravnanjem v gospodinjstvu lahko prispevamo k ohranitvi virov pitne vode.

- 1** Še niste priključeni na kanalizacijo in imate pretočno greznico? Ste potencialni onesnaževalec podzemne vode. Uporabo obstoječe pretočne greznice zakonodaja za vodovarstvena in občutljiva območja ali območja kopalnih voda dovoljuje le do konca leta 2015, za druga območja pa do konca leta 2017. Dotlej je treba odvajanje odpadne vode urediti na drugačen način: s priključitvijo na javno kanalizacijo, kjer je to mogoče, z malimi komunalnimi čistilnimi napravami, kjer so dovoljene, oz. z nepretočnimi greznicami.
- 2** Imate družinsko hišo in se ogrevate s kurilnim oljem, ki ga hranite v cisterni? Preverite starost rezervoarja. Morda boste presenečeni ugotovili, da je v uporabi že 40 let ali celo dlje. V primeru, da ne tesni več in da vaša hiša leži na prispevnem območju črpališč, lahko čez nekaj mesecev pričakujemo oblak onesnaženja, v katerem od naših črpališč, ki

ga bo zato potrebno zapreti. Dokaz, da kot posamezniki nosimo veliko odgovornost do okolja!

- 3** Imate vrt, vrtiček? Ste prepričani, da uporabljate rastlinska zaščitna sredstva, ki so za okolje manj nevarna in v primeru, da vaše zemljišče leži na vodovarstvenih območjih, sploh dovoljena? Ali veste, da je po izsledkih preiskav kmetijskih zemljišč in vrtičkov nemalo takih, ki so preveč gnojena, tako da uporaba rastlinskih hranil najmanj eno leto sploh ne bi bila potrebna? Padavinska voda, ki ponika, spira presežna hranila, predvsem nitrata, v podzemno vodo in jo tako onesnažuje.
- 4** Ali kupujete snovi, ki so nevarne in strupene? Morda na zalogo? Ste prepričani, da je to res potrebno? Kupujte le najmanjšo količino, ki jo potrebujete, in skrbno preberite navodila!
- 5** Kam odvržete embalažo nevarnih snovi, kot so herbicidi? Le-te spadajo v potujoči zbiralnik za nevarne snovi, nikakor pa ne na divje odlagališče v bližnjem grmičevju! Pomislite, da bi to lahko povzročilo onesnaženje nekaj sto tisoč kubičnih metrov vode! Embalažo in ostanke rastlinskih zaščitnih sredstev lahko vrnete v prodajalno.
- 6** Kaj storite z odpadnim avtomobilskim oljem? Upamo, da vas ne zamika, da bi ga izlili v kanalizacijo ali celo v tla. Pooblaščen avtomehanična delavnica bo motorno olje odstranila na predpisan način.

- 7** K am odložite neuporabljeni, odpadna zdravila? Zdravila sodijo med nevarne odpadke in v potujoči zbiralnik za nevarne snovi ali v lekarno, in nikakor ne med mešane komunalne odpadke ali v kanalizacijski odtok. Tehnologija čiščenja odpadnih vod na komunalnih čistilnih napravah danes ne omogoča dovolj učinkovitega odstranjevanja tovrstnih nevarnih snovi iz odpadne vode, zato se z »očiščeno« odpadno vodo te snovi izpuščajo v okolje.
- 8** Odlagališče Barje je relativno blizu za vse prebivalce Ljubljane. Ne odvažajte odpadkov v najbližji gozd, ampak se zapeljite še nekaj kilometrov do odlagališča. Vzemite s seboj otroke – obisk odlagališča je lahko prav poučen.
- 9** Imate vrtino, ki ni izvedena skladno s predpisi? Pustimo ob strani dejstvo, da ste prekršili zakon. Vsaka vrtina, ki ni registrirana in ustrezno zavarovana, predstavlja mesto, kjer je kakovost podzemne vode visoko ranljiva. Vsak lastnik neprimerno izvedene vrtine nosi veliko moralno in materialno odgovornost!
- 10** Ste opazili nevarne ali škodljive aktivnosti v okolju? Opažanja nam sporočite na brezplačno modro številko 080 8652 ali na elektronski naslov voka@vo-ka.si. Pristojne institucije bomo pozvali k ukrepanju, ukrepe za varno oskrbo s pitno vodo pa prilagodili ugotovitvam.